coMiesięcznik

Polskiego Komitetu Narodowego ICOMOS - Marzec 2025

Pomnik Profesora Jana Zachwatowicza, Warszawa, Międzymurze Piotra Biegańskiego. fot. PKN ICOMOS ©

Szanowni Państwo

„coMiesięcznik” – biuletyn informacyjny PKN ICOMOS ma służyć realizacji priorytetowego zadania naszej organizacji jakim jest dostarczanie informacji na tematy konserwatorskie. „coMiesięcznik” jest skierowany do całego polskiego środowiska konserwatorskiego, rozpowszechniając bieżące informacje na temat wydarzeń i spraw związanych z ochroną zabytków. „coMiesięcznik” prezentuje informacje dostarczone przez członków PKN ICOMOS oraz środowisko konserwatorskie. Informacje mają formę krótkich notek, uporządkowanych w najprostszy sposób. Prosimy Państwa o przesyłania krótkich notek o wszelkich konferencjach, publikacjach i wydarzeniach, które mogą zainteresować środowisko konserwatorskie na adres:

biuletyn.pknicomos@gmail.com

Redakcją i oprawą graficzną biuletynu zajmuje się Pan Jakub Andrzejewski.

W imieniu Prezydium PKN ICOMOS
Bogusław Szmygin

Informacje

Konferencja wiosenna PKN ICOMOS – aktualizacja

Szanowni Państwo,

Polski Komitet Narodowy ICOMOS organizuje konferencję naukową zatytułowaną „Interesariusze w zarządzaniu dziedzictwem o największej wartości - dobra Światowego Dziedzictwa UNESCO, Europejskiego Dziedzictwa, Pomniki Historii".

Zgodnie z wieloletnią tradycją konferencja odbędzie się w Łazienkach Królewskich w Warszawie, w dniach 2-3 czerwca 2025 roku.
W tym roku obchodzimy 20. rocznicę uchwalenia Konferencji z Faro przez Radę Europy. Ten ważny dokument podkreśla konieczność jak najszerszego włączenia wszystkich interesariuszy w proces ochrony dziedzictwa. Dlatego tegoroczna wiosenna konferencja PKN ICOMOS będzie poświęcona problematyce udziału interesariuszy w ochronie dziedzictwa, ze szczególnym uwzględnieniem działań dotyczących najcenniejszych zabytków.
Do udziału w konferencji i zgłaszaniu propozycji wystąpień zapraszamy całe środowisko konserwatorskie, a w szczególności zarządców najcenniejszych dóbr (w załączeniu komunikat konferencji).

https://www.icomos-poland.org/files/32/Dokumenty/478/Konferencja-wiosenna-2025.pdf

Podczas spotkania w Łazienkach odbędzie się również uroczystość ogłoszenia wyników konkursu i wręczenie nagród za najlepsze prace dyplomowe z zakresu ochrony dziedzictwa - konkurs im. prof. Jana Zachwatowicza pod patronatem Generalnego Konserwatora Zabytków.

Zapraszamy do składania propozycji wystąpień i do udziału w konferencji.

W imieniu Prezydium PKN ICOMOS
prof. B.Szmygin

Akademia Konserwatorska – nowa inicjatywa PKN ICOMOS
Zielona Góra / Żagań / Żary, 2-4 lipca 2025 r.

Na zaproszenie Lubuskiej Wojewódzkiej Konserwator Zabytków w dniach 2-4 lipca 2025 w Zielonej Górze Żaganiu i Żarach odbędzie się pierwsza Akademia Konserwatorska - innowacyjny program warsztatów skierowany do samorządowych konserwatorów zabytków oraz pracowników samorządów, posiadających doświadczenie zawodowe w obszarze ochrony zabytków. Warsztaty stanowić będą platformę wymiany wiedzy i dobrych praktyk w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego. Dzięki eksperckiej formule, łączącej teorię, praktykę i przepisy, Akademia stworzy nową formułę edukacyjną oraz unikalne forum podnoszenia kwalifikacji. Szczegółowe informacje o zapisach i programie zostaną podane w późniejszym terminie.

OTWARTE WYKŁADY PKN ICOMOS

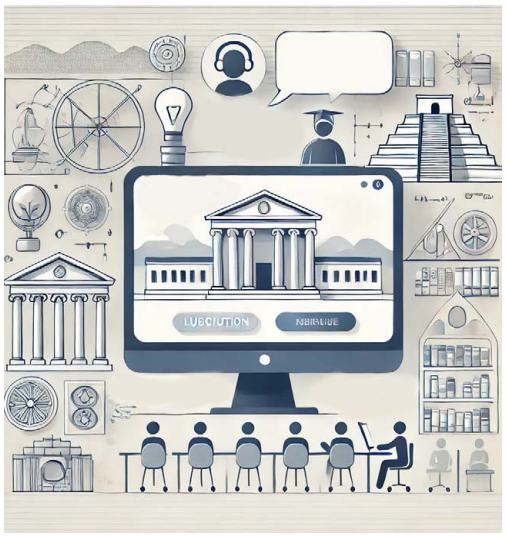

Z przyjemnością informujemy, że już został rozpoczęty kolejny cykl Współczesna Ochrona Zabytków – Otwarte Wykłady PKN ICOMOS, który będzie poświęcony metodyce badań niezbędnych do przygotowania projektów konserwatorskich.

Plan nadchodzących wykładów:

24 kwietnia - prof. dr hab. Wojciech Chudziak,
„Badania archeologiczne – współczesne metody pracy archeologa w ochronie dziedzictwa kulturowego”

22 maja - dr hab. Ulrich Schaaf, prof. UMK
„Badania architektoniczne – rola w procesie projektowania konserwatorskiego”

12 czerwca - prof. dr hab. Jadwiga W. Łukaszewicz
„Współczesne metody badania zabytków – w celu opracowania techniki i technologii prac konserwatorskich”

Harmonogram wykładów w linku poniżej:
https://www.icomos-poland.org/pl/archiwum-aktualnosci/541-otwarte-wyklady-pkn-icomos-semestr-ii.html

Koordynację wykładów w imieniu Prezydium PKN ICOMOS objęła Pani prof. Krystyna Kirschke (krystyna.kirschke@pwr.edu.pl), opiekę organizacyjną i techniczną sprawuje Pani Alina Tarsa (sekretariat@icomos-poland.org).

Informujemy, iż nagrane wykłady są dostępne na platformie YouTube na naszym kanale „PKN ICOMOS", serdecznie zapraszamy, link poniżej:
https://www.youtube.com/@pknicomos2024/featured

KOMISJE

Komisja Drewna

Na stronie PKN ICOMOS, w zakładce Komisja Drewna umieszczono dwie publikacje. Zapraszamy do zapoznania się z nimi:

Maciej Warchoł
Historyczne więźby dachowe kościołów w Warszawie / Historic Roof Trusses of Warsaw Churches
Miasto Stołeczne Warszawa, 2015

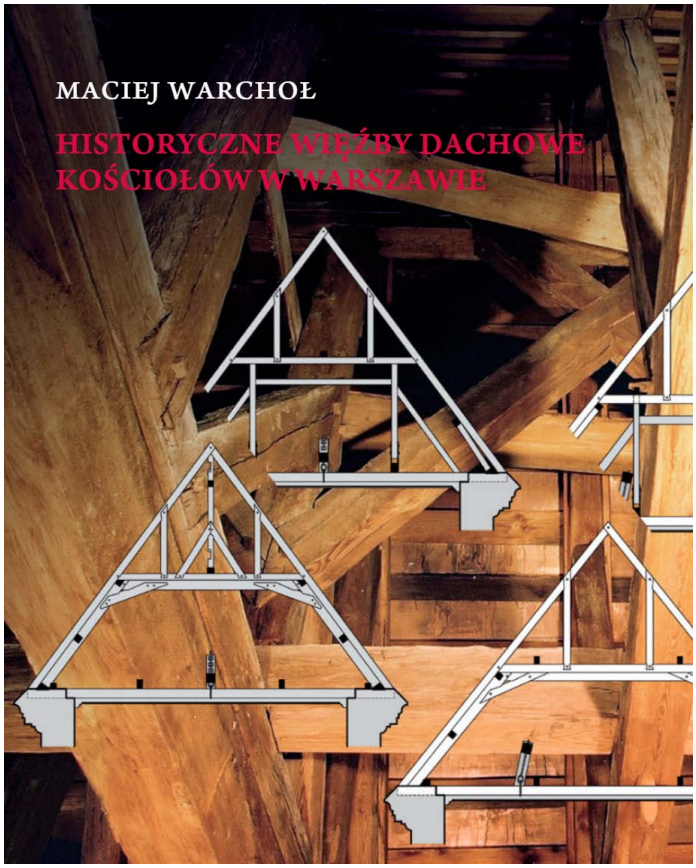

https://www.icomos-poland.org/pl/struktura-organizacyjna/komisja-drewna/547-historyczne-wiezby-dachowe-kosciolow-w-warszawie-maciej-warchol.html

Maciej Warchoł

Rozpoznanie stopnia zachowania historycznych więźb dachowych w zabytkach sakralnych na terenie Mazowsza / Determination of the degree of the preservation of historical roofrafter framing in sacral monuments in Mazovia

Ochrona Zabytków, nr 2 2009

realizacje

MaciejWarchoł
konserwator zabytkoznawca
Krajowy Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków

ROZPOZNANIESTOPNIAZACHOWANIAHISTORYCZNYCHWIĘŹB DACHOWYCHWZABYTKACHSAKRALNYCH NATERENIEMAZOWSZA

W latach2007-2008przeprowadzonezostałorozpoznaniestopniazachowaniahistorycznych więźb dachowych w zabytkach sakralnych na terenie Mazowsza[1]. Badaniamiobjętoobszar Mazowszawgranicachhistorycznych,zgodnychzestanemz2.poł. XVI w. określonym na podstawie *Atlasu historycznego Polski* [2]. Rozpoznaniu poddano wszystkie występującenaMazowszubudynki ocharakterzesakralnym–murowane i drewniane kościoły wraz zewentualnymiklasztoramioraz kaplice–wzniesionedopołowy XIX w., a w uzasadnionych wypadkachrównieżdolat60.i70. XIXw.Takokreślonagranicachronologiczna badań pozwoliła na rozeznanie wszystkich obiektów, wktórychmogłyzachowaćsięnajstarszeoraznajbardziejinteresujące pod punktu widzenia naukowego konstrukcjedachowe.

Głównym celem przeprowadzonychbadańbyłoustaleniedlczbyzachowanychdochwilobecnej historycznych więźb dachowych oraz zebranie podstawowych danychdotyczącychtypuwystępujących konstrukcji i orientacyjnego czasuich powstania.Podstawąweryfikacjistałysięszczegółowe oględziny każdego z obiektów, wwyniku którychokreślonotypwystępującejwięźbyoraz ejprzypuszczalnedatowanie.Wtrakcieoględzinzwracanododatkowouwagę na kompletność konstrukcji i jej

1.Ratowo,kościółpw.św.Antoniego,inskrypcjanastolcukonstrukcjiwięźbynad nawą.Wszystkiefot.,rys.ioprac.M.Warchoł.
1.Ratowo,churchofSt.Anthony,inscriptionontherafterframingconstructionabove thenave.Allphotosanddrawings:M.Warchoł.

https://www.icomos-poland.org/pl/struktura-organizacyjna/komisja-drewna/546-rozpoznanie-stopnia-zachowania-historycznych-wiezb-dachowych-w-zabytkach-sakralnych-na-terenie-mazowsza-maciej-warchol.html

Karta Zabytkowych Krajobrazów Kulturowych (KZKK)

Szanowni Państwo,
Przedstawiamy do dyskusji Kartę Zabytkowych Krajobrazów Kulturowych (KZKK) opracowaną w ramach Komisji Teorii Konserwatorskiej PKN ICOMOS.
Inspiracją do opracowania niniejszej karty są obserwacje i badania dynamicznych procesów zachodzących w krajobrazie kulturowym, zagrażające jego zabytkowym wartościom, a także przeświadczenie o konieczności pełnego wdrożenia zapisów EKK w zakresie planowania, gospodarowania, a także polityki w zakresie krajobrazu do polskiego prawodawstwa.
Zasady przedstawione w KZKK mają na celu przeciwdziałanie stratom i niekorzystnym zmianom w zabytkowych krajobrazach kulturowych w Polsce, poprzez ich identyfikację, waloryzację, diagnozę, w tym wskazanie zagrożeń oraz promowanie wartości.

Szerszy opis inspiracji i celu KZKK znajduje się w artykule:
https://ph.pollub.pl/index.php/odk/article/view/6547
Zwracamy się z prośbą o przesłanie wszelkich uwag i komentarzy do dnia 31 lipca 2025 roku na adres: spak.zg@gmail.com.

Propozycja Karty ZKK do pobrania w formacie PDF:
http://spak.upwr.edu.pl/dokumenty/Karta-ZKK-propozycja-30-12-2024.pdf

W imieniu ZG SPAK
Irena Niedźwiecka-Filipiak
Prezes ZG SPAK

Konferencje

CALL FOR PAPERS - 10. międzynarodowa konferencja naukowa „Modernizm w Europie – modernizm w Gdyni”

Do **31 marca 2025 r.** trwa nabór zgłoszeń tematów referatów na 10. międzynarodową konferencję naukową „Modernizm w Europie – modernizm w Gdyni. Ochrona i konserwacja zabytkowych zespołów modernistycznych”, która obędzie się w Gdyni w dniach 18-20 września 2025 r.

Zgłaszane wystąpienia powinny dotyczyć ważnych zagadnień, uzupełniających dotychczasowy stan wiedzy związany z ochroną, konserwacją i zarządzaniem zabytkowymi zespołami modernistycznymi. Zgłoszone referaty powinny prezentować aktualne wyniki badań lub prowadzonych działań, które nie były dotąd szerzej omawiane i publikowane. Pożądane są też nowe i ważne tematy związane bezpośrednio lub pośrednio z modernistycznymi zespołami architektonicznymi Gdyni, ze szczególnym naciskiem na układ urbanistyczny śródmieścia.

Autorzy powinni mieć udokumentowany dorobek (naukowy, konserwatorski, itp.) związany z podejmowaną tematyką. Osoby zainteresowane wystąpieniem z własnym referatem powinny przesłać streszczenie referatu w języku polskim i angielskim wraz z wypełnioną kartą zgłoszeniową (https://forms.gle/jpRhXFPXZHjHUwbZ6) w terminie do 31 marca 2025 r. (objętość streszczenia od 400 do 800 słów). Ponadto należy załączyć notkę biograficzną oraz spis ważniejszych publikacji lub dokonań zawodowych. Wybór referatów na konferencję zostanie dokonany przez członków Komitetu Naukowego. Decyzja Komitetu Naukowego o przyjęciu referatu do wygłoszenia w czasie sesji zostanie przekazana zgłaszającemu zgodnie z harmonogramem za pośrednictwem poczty elektronicznej. Wybrani przez Komitet Naukowy prelegenci w terminie do 31 sierpnia 2025 r. będą zobowiązani przesłać wersję tekstową planowanego referatu a bezpośrednio przed konferencją dostarczyć dwujęzyczną prezentację wystąpienia (czas wystąpienia: 20 minut). Artykuły będące dorobkiem poprzednich konferencji ukazały się w książkach wydanych przez Urząd Miasta Gdyni, a ich treść dostępna jest na stronie internetowej:
https://modernizmgdyni.pl/publikacje?seria-wydawnicza-modernizm-w-europie-modernizm-w-gdyni

Szczegółowe informacje na temat wydarzenia zamieszczane są na:
https://modernizmgdyni.pl

Konferencja EDWS

Konferencja Międzynarodowa

Europejskie Dziedzictwo Węgla i Stali

10-11.04.2025 Katowice

W trakcie planowanej konferencji „Europejskie Dziedzictwo Węgla i Stali" kontynuowany będzie, podjęty w 2023 roku temat ochrony i zachowania dziedzictwa przemysłowego w Europie. W 2023 roku uczestnicy konferencji pod tytułem: „Dziedzictwo przemysłowe w sercu Zielonej Europy" dyskutowali nad kierunkami ochrony zabytków kultury technicznej, szczególnie tych związanych z wykorzystaniem paliw kopalnych. Na zakończenie konferencji ogłosili ważne dla zachowania świadectw rozwoju przemysłu Europy postulaty. W trakcie tegorocznej konferencji będziemy chcieli kontynuować rozpoczęte tematy. Konferencja, ma być platformą do sprecyzowania tematów ważnych do realizacji w celu praktycznej ochrony dziedzictwa paliw kopalnych, w tym węgla.

Ważne tematy do omówienia to zachowanie i dalsze użytkowanie zabytków górnictwa z myślą o ich prezentacji jako dokumentów osiągnięć okresu „rewolucji przemysłowej". Równie ważnym tematem będzie omówienie zagadnień związanych z redukcją śladu węglowego w procesie ponownego wykorzystania obiektów dawnego przemysłu.

Planowane wystąpienia i dyskusje maja skoncentrować się na ustaleniu kierunków ochrony dziedzictwa przemysłowego z myślą o edukacji jak również zachowaniu ograniczonego wydobycia paliw kopalnianych w celu zaspokojenia potrzeb muzeów i organizacji chroniących i prezentujących obiekty przemysłowe (zabytkowe pojazdy, maszyny i urządzenia) korzystające z paliw kopalnianych. Efektem konferencji ma być sprecyzowanie celów i metod ochrony, a także dróg ich realizacji tak aby bogaty dorobek techniki i przemysłu europejskiego mógł być właściwie chroniony i udostępniany.

Myśląc o efektywnej opiece nad zabytkami techniki w trakcie konferencji powołana zostanie nowa organizacja TICCIH Europa z siedzibą w Polsce.

Zagadnienia do omówienia i cele konferencji

- Zachowanie i dalsze użytkowanie zabytków górnictwa jako dokumentów osiągnięć okresu rewolucji przemysłowej.
- Redukcja śladu węglowego w procesie ponownego wykorzystania obiektów dawnego przemysłu.
- Zachowanie ograniczonego wydobycia paliw kopalnianych w celu zaspokojenia potrzeb muzeów i organizacji chroniących i prezentujących obiekty przemysłowe (np. zabytkowe pojazdy, maszyny i urządzenia) korzystające z paliw kopalnianych.
- Sprecyzowanie celów i metod ochrony oraz dróg ich realizacji, aby bogaty dorobek techniki i przemysłu europejskiego mógł być właściwie chroniony i udostępniany.
- Powołanie nowej organizacji TICCIH Europa z siedzibą w Polsce w celu efektywnej opieki nad zabytkami techniki.

Więcej informacji na stronie:
https://www.muzeatechniki.pl/konferencja-edws/

KONFERENCJA CAA POLAND 2025
Dokumentacja – Integracja – Rekonstrukcja
Wrocław, 5–7.06.2025

Polski Oddział CAA International wraz z Instytutem Archeologii UWr, Wydziałem Architektury PWr i Muzeum Archeologicznym OMM zapraszają na konferencję poświęconą nowoczesnym metodom badań nad dziedzictwem kulturowym!

- Nowoczesna dokumentacja (skanowanie 3D, fotogrametria, standardy)
- Integracja danych (GIS, AI, bazy danych)
- Rekonstrukcja dziedzictwa (VR, HBIM, modelowanie)
- Warsztaty GIS i dokumentacji – 5 czerwca

Call for Papers – abstrakty do 31 marca 2025!
Szczegóły i zgłoszenia: http://pl.caa-international.org/

ICOMOS Germany Student Competition 2025
1960+ / Construction

The student competition “1960+ / Construction” will focus on the constructive legacy of the late 20th century. Students of civil engineering, architecture, interior design, urban planning, art history, restoration, archaeology, or other heritage-related disciplines are invited to either examine the monument qualities and values of a site of their own choice or to develop strategies for its (further) use, restoration or mediation. The works are to be presented on an A1 poster (in German or English, group work with two people is possible). The five to ten best works will be awarded cash prizes totaling €5000.

Organizers: German National Committee of ICOMOS, Wüstenrot Foundation, Bauhaus-Universität Weimar, Arbeitskreis Theorie und Lehre der Denkmalpflege

Entry: A1 poster
Deadline: September 1, 2025
Awards ceremony: Autumn 2025

Detailed information on the competition can be read here:
https://www.icomos.de/data/pdf/icomos-studentcompetition-a4-eng-0219-1022-19.pdf

CIPA Summer School 2025
Heiligenkreuz-Gutenbrunn, 20-25 May 2025

The baroque castle of Heiligenkreuz-Gutenbrunn (about an hour's drive from Austria's capital of Vienna) will be the center of buzzing activity from 20-25 May 2025, hosting the 14th installment of the CIPA Summer School. Additionally, 2025 marks the 60th anniversary of ICOMOS!!

Under the lead of the Department for the History of Architecture and Building Archaeology of the University of Technology Vienna, and in close cooperation with ICOMOS, ISPRS, CHNT ICOMOS Austria, and supported by Time Machine Organisation within the frame of the currently running Digital Europea project "3DBigDataSpace", young scholars, emerging professionals and all who wish to broaden their horizons are invited to participate in this week-long, hands-on experience.

A Hands-on Learning Experience in Heritage Documentation
How can digital technologies help safeguard historic sites that are at risk? The CIPA Summer School 2025 invites young scholars, emerging professionals, and heritage enthusiasts to explore cutting-edge methods in heritage documentation and risk assessment at the historic Heiligenkreuz Castle – a remarkable site currently facing a variety of challenges due to its lack of a dedicated function.

More information:
https://www.timemachine.eu/cipa-summer-school-2025/?fbclid=IwZXh0bgNhZW0CMTAAAR0sVnJ-QFm7lotjPRMx2lkxaqqdxDqt8rVwc8bRq1C24-hj66AxA5zgX-Y_aem_sx9EcPKFd5b8bAtGAfSUTQ

Badania archeologiczne w Polsce środkowowschodniej, zachodniej Białorusi i Ukrainie w 2024 r.
Lublin, UMCS, 29-30.05.2025 r.

Chętnych do wzięcia czynnego udziału w konferencji prosimy o wypełnienie i odesłanie najpóźniej do 25 kwietnia załączonej karty zgłoszenia udziału oraz abstraktu.
Zgłoszenia prosimy przesyłać wyłącznie na adres poczty elektronicznej konferencji: konferencja.nazamku@gmail.com

Preferujemy wystąpienia prezentujące projekty badawcze, badania interdyscyplinarne oraz wyniki badań archeologicznych wykopaliskowych bądź realizowanych innymi metodami, prowadzone w 2024 r. Przewidujemy następujące formy wystąpień: referaty – maksymalny czas wystąpień do 25 min., komunikaty – maksymalny czas wystąpień do 15 min. oraz postery (preferowane wymiary: 100 x 70 cm).

Opłatę konferencyjną w wysokości 70 zł prosimy wpłacać na konto:
98 1140 1094 0000 2905 1600 1172,
w tytule przelewu podając imię i nazwisko uczestnika konferencji, wraz z adnotacją:
„opłata konferencyjna 2025".

W przypadku chęci otrzymania faktury za ww. płatność, prosimy o wcześniejszą informację.
Dodatkowe informacje będą przesyłane w kolejnych komunikatach.

Więcej informacji na stronie:
https://www.umcs.pl/pl/aktualnosci,6938,xl-lubelska-konferencja,162693.chtm#page-1

Podziemia Warszawy w kontekście europejskim
Uniwersytet Warszawski, 3-4.04. 2025 r.

Celem naszej konferencji jest zainicjowanie dyskusji na temat funkcji podziemi miejskich, przede wszystkim podziemi Warszawy, we współczesnym świecie. Chcemy zapytać o to, co o nich wiemy, na ile zostały przebadane i czy pozostają w użytkowaniu. Czy stanowią szansę dla miasta, czy raczej problem. Jakie będą ich funkcje w przyszłości.

Ważnym elementem proponowanej dyskusji będzie wciąż słabo obecny w narracjach dotyczących warszawskich podziemi temat powojennej odbudowy Warszawy i strategii traktowania wówczas podziemnej infrastruktury miasta. Infrastruktury, która wobec olbrzymich zniszczeń wojennych, które dotknęły Warszawę, stanowiła często jedyną zachowaną historyczną, oryginalną tkankę miasta. Zasypać je czy też odsłonić? Zgruzować i ukryć czy ocalić i modernizować? Jakie praktyki stosowano wobec podziemi odbudowywanej stolicy w latach 40 i 50. XX wieku, i później – wobec Starego Miasta, pałaców (jak Kazimierzowski, Czapskich) czy, w latach 70., wobec Zamku Królewskiego? Jaka koncepcja podziemi zwyciężała w nowych projektach architektonicznych, takich jak Pałac Kultury i Nauki?

Więcej informacji na stronie:
https://cbkw.uw.edu.pl/projekty-i-badania-cbkw/podziemia-warszawy-w-kontekscie-europejskim/

„Konserwacja zbiorów bibliotecznych, metodologia – zmiany”
Sztuka Konserwacji – zaproszenie na XXIX Spotkania Konserwatorskie

Od 7 do 11 kwietnia br. w Warszawie odbędą się XXIX Spotkania Konserwatorskie „Sztuka Konserwacji” organizowane przez Okręg Warszawski Związku Polskich Artystów Plastyków oraz inne instytucje zajmujące się konserwacją zabytków. W ramach wydarzenia w Bibliotece Narodowej już 9 kwietnia odbędzie się sesja „Konserwacja zbiorów bibliotecznych, metodologia – zmiany”.

Chęć udziału w sesji należy zgłosić e-mailowo na adres: e.potrzebnicka@bn.org.pl. Poniżej komunikat kierowany do zainteresowanych przez Ewę Potrzebnicką, pełnomocnik dyrektora Biblioteki Narodowej ds. Narodowego Zasobu Bibliotecznego.

Program wydarzenia dostępny jest tutaj:
https://lustrobiblioteki.pl/kalendarium/konserwacja-zbiorow-bibliotecznych-metodologia-zmiany/

Więcej informacji na stronie:
https://lustrobiblioteki.pl/2025/03/sztuka-konserwacji-zaproszenie-na-xxix-spotkania-konserwatorskie/

„Wpływ Sztucznej Inteligencji (AI) na prawo autorskie oraz sektory medialny i kreatywne” Łódź, EC1, ul. Targowa 1/3, 24 - 25.04.2025 r.

Konferencja ekspercka poświęcona wpływowi sztucznej inteligencji na sektory medialny i kreatywne oraz prawo autorskie jest jednym z wydarzeń organizowanych przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach polskiej prezydencji w Radzie UE w I połowie 2025 r.

Wydarzenie poświęcone będzie dyskusji na takie tematy jak:

- wykorzystanie narzędzi AI w ochronie praw autorskich,
- wpływ AI na sektor audiowizualny,
- wykorzystanie narzędzi AI w celu usprawniania zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi,
- sztuczna Inteligencja w redakcjach - zmiana świata współczesnych mediów i wpływ na pracę dziennikarzy i społeczeństwo informacyjne,
- AI w kontekście walki z dezinformacją,
- rola edukacji medialnej i kształtowanie kompetencji cyfrowych obywateli.

Więcej informacji na stronie:
https://www.gov.pl/web/kultura/wplyw-sztucznej-inteligencji-ai-na-sektory-medialny-i-kreatywne--rejestracja-do-9-kwietnia

Ogólnopolska konferencja dotycząca konserwacji malowideł ściennych
Akademia Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie, 20 - 21.11.2025 r.

Z przyjemnością informujemy, że Wydział Konserwacji i Restauracji Dzieł Sztuki Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie wraz z Sekcją Konserwacji Okręgu Krakowskiego Związku Polskich Artystów Plastyków i Stowarzyszeniem na Rzecz Ochrony Dziedzictwa Kulturowego KON-TAKT, z okazji 75-lecia Wydziału organizuje konferencję naukową dotyczącą konserwacji malowideł ściennych, dedykowaną pamięci profesorów: Marii Ostaszewskiej i Władysława Zalewskiego.

Konferencja odbędzie się w dniach 20-21 listopada 2025 roku w auli ASP w Krakowie.
Towarzyszyć jej będą:

- wystawa poświęcona dorobkowi profesorów: Marii Ostaszewskiej i Władysława Zalewskiego,
- bal konserwatorów-restauratorów dzieł sztuki.

Więcej szczegółów, w tym tematyka planowanych paneli i termin nadsyłania abstraktów wkrótce.

https://wk.asp.krakow.pl/2025/02/24/ogolnopolska-konferencja-dotyczaca-konserwacji-malowidel-sciennych/

oraz na stronie:
https://www.facebook.com/events/1306636050602723/?active_tab=discussion

III międzynarodowa konferencja naukowa “Architektura Wyzwań”

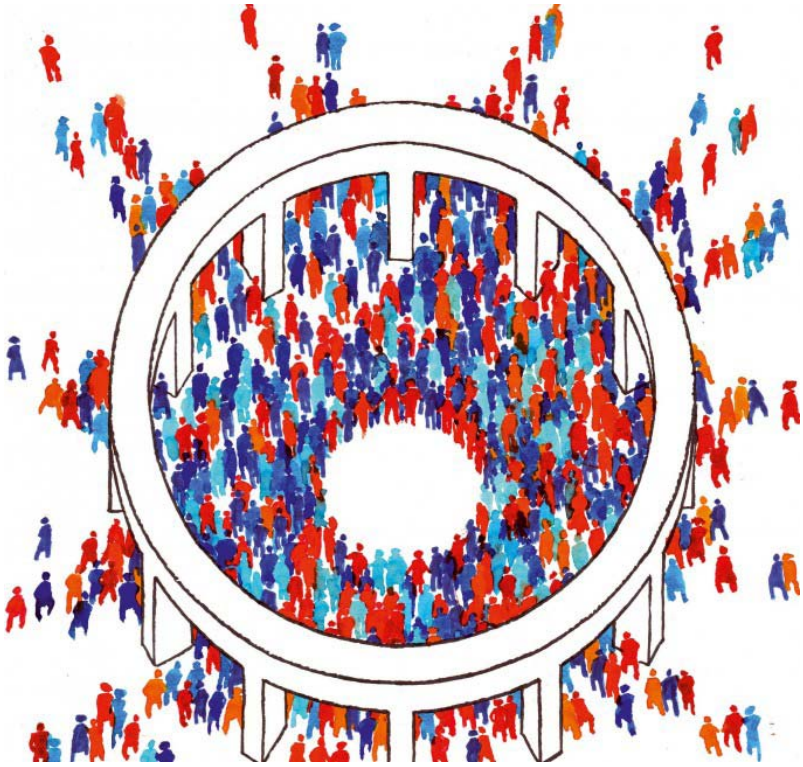

“Nowy Europejski Bauhaus - Budowanie Wspólnoty” to hasło tegorocznej edycji międzynarodowej konferencji naukowej “Architektura Wyzwań”, która 30 czerwca i 1 lipca 2025 r. odbędzie się w Muzeum Łazienki Królewskie oraz Pałacu Czapskich. Zapraszamy do udziału i zgłaszania tematów referatów.

Organizatorami wydarzenia są: Wydział Architektury Politechniki Warszawskiej, Muzeum Łazienki Królewskie, Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie oraz Narodowy Instytut Architektury i Urbanistyki.

Inicjatywa Nowego Europejskiego Bauhausu, zapoczątkowana w 2020 r. przez Unię Europejską, promuje ideę budowania wspólnoty poprzez tworzenie przestrzeni o wysokiej jakości estetycznej i zrównoważonych procesach rozwojowych oraz sprzyja włączeniu społecznemu różnorodnych grup użytkowników. Wspiera zatem wartości istotne dla budowania wspólnoty, takie jak: równość, ekologia, dobrostan, solidarność, współpraca, różnorodność, sprawiedliwość społeczna, a także odpowiedzialność za funkcjonowanie ludzkości.

Tegoroczna konferencja o budowaniu wspólnoty obejmie rozważania w czterech blokach tematycznych, takich jak: wspólnota kultury - różnorodność kultur, miasto i jego przestrzeń publiczna, architektura wspólnoty oraz zaangażowanie społeczne.

Więcej informacji na stronie:
https://www.lazienki-krolewskie.pl/pl/aktualnosci/iii-miedzynarodowa-konferencja-naukowa-architektura-wyzwan

oraz:
https://www.arch.pw.edu.pl/Nauka/Konferencje/Architecture-of-Challenges-New-European-Bauhaus-Building-Community-2025

Życie po życiu archiwów archeologicznych
– Sympozjum Europejskiej Rady Archeologicznej w Gdańsku
Gdańsk, 27 – 29.03.2025 r.

Tegoroczne sympozjum odbędzie się w Gdańsku pod hasłem "Życie po życiu archiwów archeologicznych – dostępność i ponowne wykorzystanie zbiorów archeologicznych w zarządzaniu dziedzictwem". Organizatorami wydarzenia są Narodowy Instytut Dziedzictwa, Muzeum Archeologiczne w Gdańsku oraz Muzeum Gdańska, które jest gospodarzem konferencji. Sympozjum odbywa się pod patronatem Polskiej Prezydencji w Radzie Unii Europejskiej.
Spotkanie obejmie trzy sesje tematyczne, w ramach których zaprezentowanych zostanie 17 wystąpień ekspertów z całej Europy. Ich celem jest analiza wyzwań związanych z zarządzaniem kolekcjami i archiwami archeologicznymi oraz prezentacja innowacyjnych rozwiązań ułatwiających ponowne wykorzystanie danych zgromadzonych w trakcie badań.

Sympozjum w Gdańsku stanowi wyjątkową okazję do omówienia przyszłości archiwów archeologicznych i ich roli w badaniach, edukacji oraz zarządzaniu dziedzictwem. Współczesne technologie, od cyfryzacji po modelowanie 3D, otwierają nowe możliwości dla naukowców, muzealników i społeczności lokalnych. Tegoroczne spotkanie EAC pomoże w wypracowaniu wspólnych standardów i metodologii, które uczynią archeologiczne archiwa bardziej dostępnymi i użytecznymi w różnych obszarach życia społecznego.
Organizacja 26. Sympozjum Europejskiej Rady Archeologicznej finansowana jest ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.
Współorganizatorami wydarzenia są Narodowy Instytut Dziedzictwa, Muzeum Archeologiczne w Gdańsku oraz Muzeum Gdańska.
Wydarzenie objęte jest patronatem polskiej prezydencji w Radzie UE.

Więcej informacji na stronie:
https://nid.pl/2025/03/21/zycie-po-zyciu-archiwow-archeologicznych-sympozjum-europejskiej-rady-archeologicznej-w-gdansku/

oraz:
https://www.europae-archaeologiae-consilium.org/annual-meeting-2025

Wystawy i Wydarzenia

Wystawa: 500 lat Hołdu pruskiego
Muzeum Zamkowe w Malborku, 8.04 – 29.06.2025 r.

Na 500-lecie podpisania traktatu krakowskiego i hołdu lennego Muzeum Zamkowe w Malborku przygotowuje główną wystawę rocznicową pt. „Hołd 500. Historia – Kultura – Pamięć", zbudowaną wokół fenomenu wydarzeń z 1525 roku.
Zamek w Malborku jako miejsce, dla którego Hołd pruski i jego skutki miały ogromne znaczenie, stanie się w 2025 roku przestrzenią wymiany myśli, dysputy historycznej i działań edukacyjnych związanych z tym wydarzeniem.
Wystawa dostępna będzie od 8 kwietnia do 29 czerwca 2025 roku w Pałacu Wielkich Mistrzów, dawnej rezydencji wielkich mistrzów Zakonu i królów Polski, oraz w najbardziej reprezentacyjnym wnętrzu – Wielkim Refektarzu Muzeum Zamkowego.

Trzy moduły wystawy:

- HISTORIA, opowiadającego o burzliwych stosunkach krzyżacko-polskich i wybitnych postaciach, które doprowadziły do pokojowego rozwiązania i przekształcenia Państwa zakonnego w świeckie, pierwsze państwo luterańskie na świecie oraz o konsekwencjach tego wydarzenia w nauce, literaturze, kulturze oraz polityce Europy Środkowej do końca XVIII w.;
- KULTURA, przybliżającego po raz pierwszy w muzealnictwie sztukę, kulturę i naukę renesansowego dworu królewieckiego oraz jego związki z dworami europejskimi;
- PAMIĘĆ, kultury pamięci od końca XVIII w. do współczesności, w wizjach historyków i takich polskich artystów jak Marcello Bacciarelli, Jan Matejko, Tadeusz Kantor czy Edward Dwurnik.

Więcej informacji na stronie:
https://zamek.malbork.pl/wydarzenie/hold-500-wystawa-rocznicowa/

KRÓLEWSKIE OGRODY WARSZAWY
cykl wykładów w 80. rocznicę odbudowy Stolicy,
w ramach obchodów rocznicowych Świat Ogrodów Longina Majdeckiego.

Królewskie ogrody kształtowane były dla monarchów przez zespoły najwybitniejszych architektów, ogrodników i rzeźbiarzy. Wyróżniały się wielkością, skalą rozwiązań oraz oddziaływaniem na otaczającą przestrzeń. Wraz z jej innymi elementami tworzyły większe całości kompozycyjne, w których wyraźnie dominowała rola siedziby monarchy. Stąd wynikały też silne powiązania z układem urbanistycznym miasta, szczególnie dobrze widoczne w ukształtowaniu Osi Saskiej i Osi Stanisławowskiej. Ogrody przy rezydencjach królewskich stawały się inspiracją dla tworzenia rezydencji magnackich oraz siedzib szlacheckich. Ich znaczenie dla rozwoju sztuki ogrodowej w Polsce jest więc znaczące.
Warszawskie ogrody przy rezydencjach królewskich w Wilanowie, Łazienkach, Ujazdowie, przy pałacu Saskim i Zamku Królewskim należą do najwspanialszych obiektów ogrodowych w kraju. Współcześnie są obiektami publicznymi i towarzyszą obiektom muzealnym bądź stanowią parki miejskie.
Seria wykładów pt. Królewskie ogrody Warszawy przedstawiać będzie najcenniejsze historyczne ogrody rezydencjonalne, które przetrwały do czasów współczesnych. Ukazana zostanie historyczna postać parków wraz z informacją o ich przekształceniach, aż do uzyskania obecnej formy. Istotnym uzupełnieniem historycznej części wykładów będzie pokazanie współczesnych działań pielęgnacyjnych, konserwatorskich i rewaloryzacyjnych niezbędnych dla utrwalenia zabytkowych postaci ogrodów.
Dodatkową atrakcją wydarzenia będą spacery, które zostały zaplanowane w każdym z omawianych królewskich założeń ogrodowych. Zaraz po wykładzie prelegenci poprowadzą przez najciekawsze zakątki, wskażą charakterystyczne elementy kompozycji, powiązania widokowe, miejsca, które w rewaloryzacji wymagały szczególnych zabiegów i wszystkie te perełki ogrodowe, które czynią ogrody królewskie wyjątkowymi.

19 marca 2025 r. w Pałacu na Wyspie odbył się wykład pt.: „ŁAZIENKI KRÓLEWSKIE”
Prelekcję wygłosiła Pani Beata Kańska główny specjalista ds. ogrodu

Wykład dostępny na stronie:
https://www.youtube.com/watch?v=nrqGjLwuX3Y

Kolejny wykład „Ogród Wilanowski” odbędzie się 7.04.2025 r., godz. 16.00.
Villa Intrata, ul. Stanisława Kostki Potockiego 23
Prelegentem będzie Pan Maciej Żołnierczuk

PUBLIKACJE

Monika Bogdanowska, Piotr Horodyski, Katarzyna Sielicka.
Usuwanie skutków powodzi w budynkach tradycyjnych

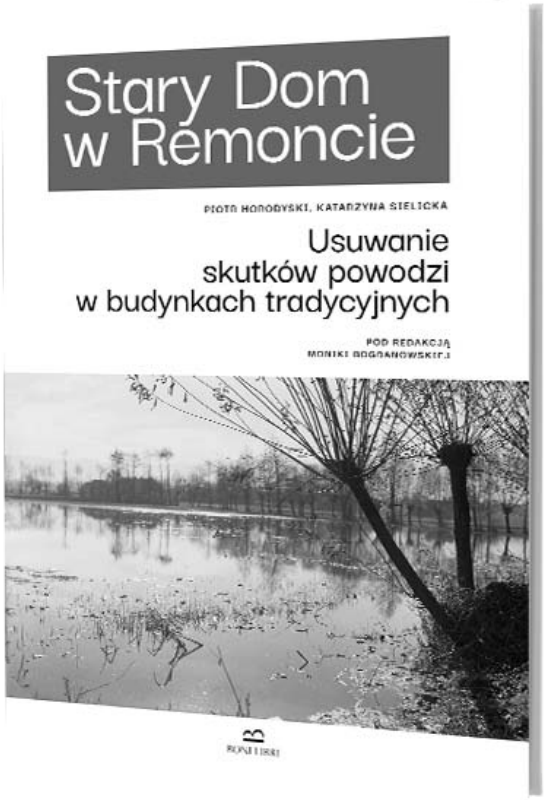

Publikacja Usuwanie skutków powodzi w budynkach tradycyjnych jest pierwszą z planowanego cyklu Stary Dom w Remoncie. Jest ona spontaniczną reakcją na potrzeby właścicieli domów dotkniętych powodzią w 2024 roku.
Opracowana została przez Piotra Horodyskiego i Katarzynę Sielicką pod redakcją Moniki Bogdanowskiej. Autorzy dysponujący wielką wiedzą i doświadczeniem związanym z remontem tradycyjnych budynków poddają gruntownej analizie wszystkie problemy związane ze skutkami powodzi, między innymi takie jak typowe uszkodzenia konstrukcyjne oraz osuszenie budynku i usuwanie zagrzybienia. Wielką wartością publikacji jest wyposażenie właścicieli domów, jak i wykonawców prac, w niezbędne informacje dotyczące specyfiki remontu budynków tradycyjnych dotkniętych powodzią.

Więcej informacji na stronie:
https://bonilibri.pl/product/usuwanie-skutkow-powodzi-w-budynkach-tradycyjnych/#tab-description

9 tom pokonferencyjnego tomu referatów „Modernizm w Europie - Modernizm w Gdyni” Architektura budynków usług społecznych w Europie Środkowej i Wschodniej XX wieku

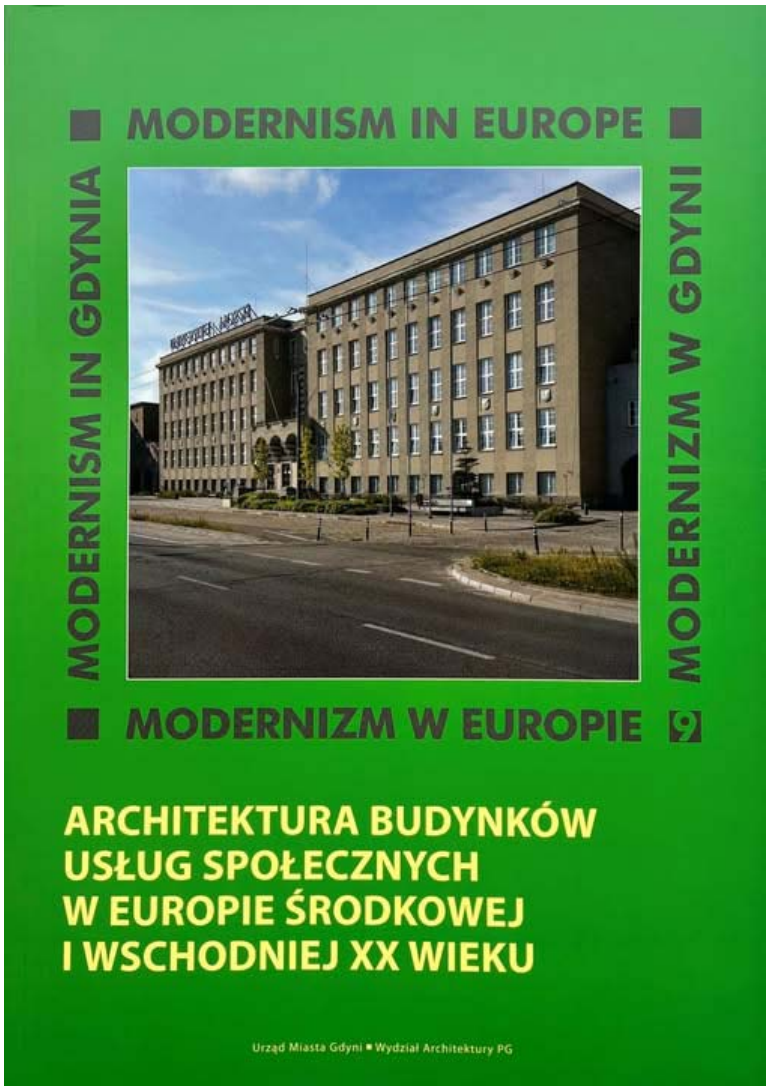

Bardzo ważna informacja dla miłośników modernizmu,
9 tom pokonferencyjnego tomu referatów „Modernizm w Europie - Modernizm w Gdyni” - już w sprzedaży w Miejskiej Informacji (Centrum Modernizmu Gdyni)

ul. 10 Lutego 24, 81-364 Gdynia
tel. 58 527 82 92
email: it@gdynia.pl

https://modernizmgdyni.pl/centra-modernizmu/centrum-modernizmu-w-gdyni/centrum-modernizmu-w-gdyni

Varia

125. urodziny prof. Jana Zachwatowicza

4 marca obchodziliśmy 125. urodziny prof. Jana Zachwatowicza.
Jan Zachwatowicz (1900-1983): architekt, profesor Wydziału Architektury Politechniki Warszawskiej, był Generalnym Konserwatorem Zabytków w latach 1945-1957 oraz jednym z głównych inicjatorów odbudowy zespołu staromiejskiego Warszawy i wybitnym badaczem dziejów architektury polskiej w jej związkach z architekturą europejską. Niezwykle zaangażowany w powstanie ICOMOS, w tym Polskiego Komitetu Narodowego.

Dla PKN ICOMOS prof. Jan Zachwatowicz jest postacią szczególną.
PKN ICOMOS każdego roku przyznaje:
• Nagrodę im. Prof. J. Zachwatowicza, za wybitne osiągnięcia w dziedzinie badań i konserwacji zabytków oraz ochrony dziedzictwa kulturowego,
• a także wyłania zwycięzcę w Międzynarodowym Konkursie im. Prof. Jana Zachwatowicza, na najlepsze prace magisterskie studentów, podejmujące problematykę ochrony dziedzictwa kulturowego

4 marca członkowie PKN ICOMOS - Monika Błocińska oraz Jakub Andrzejewski - odwiedzili grób prof. Jana Zachwatowicza na warszawskich Starych Powązkach.

Karta Etyki Społecznego Opiekuna Zabytków Mazowsza – została przyjęta!

W środę 12 czwartek 2025 r. odbyło się spotkanie Społecznych Opiekunów Zabytków i przedstawicieli organizacji pozarządowych z Mazowieckim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków i Stołecznym Konserwatorem Zabytków. Tematem spotkania było przybliżenie podziału kompetencji i zasad funkcjonowania systemu ochrony zabytków na terenie Miasta Stołecznego Warszawy oraz przyjęcie Karty Etyki Społecznego Opiekuna Zabytków Mazowsza.

Na spotkaniu Kartę Etyki Społecznego Opiekuna Zabytków Mazowsza podpisało 14-stu Społecznych Opiekunów Zabytków. Treść karty jest dostępna na stronach internetowych Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz Stołecznego Konserwatora Zabytków.

Więcej informacji na stronie:
https://mwkz.pl/karta-etyki-spolecznego-opiekuna-zabytkow-mazowsza-zostala-przyjeta-spotkanie-mwkz-i-skz-dla-spolecznych-opiekunow-zabytkow-oraz-organizacji-pozarzadowych-10625

Prof. Rouba: pęknięcia fundamentów toruńskiego Domu Mikołaja Kopernika to ostatni dzwonek alarmowy

Pęknięcia fundamentów Domu Mikołaja Kopernika to ostatni dzwonek alarmowy - powiedziała PAP przewodnicząca Rady Ochrony Zabytków przy MKiDN prof. Bogumiła Rouba. Podkreśliła, że konieczne jest pilne zbadanie stopnia nawodnienia gruntów pod toruńską Starówką i wpływu na zabytek najnowszych inwestycji na Jordankach.

Cały artykuł na stronie:
https://dzieje.pl/wiadomosci/prof-rouba-pekniecia-fundamentow-torunskiego-domu-mikolaja-kopernika-ostatni-dzwonek

Odnawianie historii: konserwacja wnętrz Pałacu w Wilanowie

W Pałacu Wilanowskim trwają intensywne prace konserwatorskie, obejmujące trzy pomieszczenia w północnym skrzydle rezydencji. Wnętrza, bogato zdobione malowidłami ściennymi, sztukaterią i rzeźbami, odzyskują swój dawny blask. Konserwatorzy nie tylko przywracają oryginalny wygląd tych przestrzeni, ale również prowadza badania, dzięki którym mogą jak najwierniej odtworzyć ich historyczny charakter z XVIII i XIX wieku.
Nawet pojedyncza kropla farby czy drobny zaciek mogą mieć ogromne znaczenie w procesie rekonstrukcji historycznych wnętrz. Kierownik prac konserwatorskich, Marcin Chmielewski, podkreśla, że znaleziony zaciek może być pozostałością pierwotnego koloru ścian z połowy XIX wieku. Odkrycie to pozwoli na wierne odtworzenie oryginalnej kolorystyki, która przez lata była stopniowo zamalowywana.

Dotychczasowy wygląd tych pomieszczeń to efekt konserwacji przeprowadzanych w XX wieku. Jednak, jak zaznacza Paweł Jaskanis, dyrektor Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie, prace renowacyjne muszą być powtarzane, ponieważ zabytki starzeją się tak samo jak ludzie. – Prawidła przemijania są takie same, z tym że zabytki mają dłuższą wytrzymałość – zauważa dyrektor.

więcej informacji na stronie:
https://warszawa.tvp.pl/85764691/palac-w-wilanowie-przechodzi-prace-konserwacyjne

Zachęcamy do odwiedzania naszych profili:

Faceobook: gdzie publikujemy istotne informacje zarówno krajowe jak i międzynarodowe, związane bezpośrednio z ochroną zabytków. Na profilu zamieszczamy również informacje dotyczące naszej działalności.

Na platformie YouTube: zamieszczamy filmy m.in. z naszych dorocznych konferencji: majowej i grudniowej, a także z cyklu „Otwarte Wykłady PKN ICOMOS" w formule online.

Na Instagramie: który uruchomiliśmy w grudniu 2024 r.

Facebook:
Polski Komitet Narodowy ICOMOS
https://www.facebook.com/pknicomos

YouTube:
PKN ICOMOS
https://www.youtube.com/@pknicomos2024/featured

Instagram:
icomos_poland
https://www.instagram.com/icomos_poland/